

Međunarodna konferencija / International conference

**EUROPSKA ISKUSTVA U REVITALIZACIJI
DVORACA I POVIJESNIH ZGRADA**

**EUROPEAN SUCCESS STORIES IN THE REVITALISATION
OF CASTLES AND HISTORIC HOUSES**

Zagreb, Hotel Sheraton, 10. listopada 2008. / October 10, 2008

Međunarodna konferencija / International conference

EUROPSKA ISKUSTVA U REVITALIZACIJI DVORACA I POVIJESNIH ZGRADA

EUROPEAN SUCCESS STORIES IN THE REVITALISATION OF CASTLES AND HISTORIC HOUSES

Zagreb, Hotel Sheraton, 10. listopada 2008. / October 10, 2008

Pokrovitelji / Patrons

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva
i vodnoga gospodarstva Republike Hrvatske
*/ Ministry of Regional Development, Forestry
and Water Management of the Republic of Croatia*

Ministarstvo turizma Republike Hrvatske
/ Ministry of Tourism of the Republic of Croatia

Fond za regionalni razvoj Republike Hrvatske
/ Regional Development Fund of the Republic of Croatia
Krapinsko-zagorska županija / Krapina-Zagorje County
Varaždinska županija / Varaždin County

Organizatori / Organizers

Suorganizator / Coorganizer

The Union of European Historic Houses Association - Brussels

Partneri / Partners

Agenzija za razvoj Varaždinske županije
Varaždin County Development Agency

Konferencija je dio programa 5. Europski dan poduzetnika u Republici Hrvatskoj EDE 2008 CROATIA,
organizator UMIS – SMEA, Zagreb

Conference is the part of the 5th European Day of the Entrepreneur in Croatia EDE 2008 CROATIA,
organized by UMIS-SMEA, Zagreb

Sadržaj / Contents

- 3. Sadržaj / *Contents*
- 5. Uvodna riječ / *Foreword*
- 13. Inicijativa HRVATSKI DVORCI / *Initiative Croatian Castles and Manors*
- 17. O UEHHA / *The Union of European Historic Houses Associations*
- 25. Program / *Programme*
- 29. Prezentacije / *Presentations*
- 35. Bilješke / *Notes*

Poznanovec

Velika Horvatska

Prof.dr.sc. Mladen Obad
Šćitaroci

Doc.dr.sc. Bojana Bojanović
Obad Šćitaroci

HRVATSKI DVORCI

POKRETAČI REGIONALNOG I GOSPODARSKOG RAZVOJA

Dvorci, hrvatski dvorci – nekima to zvuči romantično i sjetno, neki ih smatraju dijelom davne prošlosti, mnogi žale zbog njihova lošeg stanja i nedovoljne skrbi za dvoorce, neki im žele vratiti život i spasiti ih od nestanka. Smatramo ih kulturnim dobrom premda se čini da smo ih se odrekli jer i nadalje propadaju. Iako su se dvorci, vile i ljetnikovci na tlu Hrvatske gradili od rimskoga doba, dakle više od dva tisućljeća, te usprkos tako dugoj tradiciji o čemu svjedoči više od tisuću građevina pretežito u ruševnom i lošem stanju – dvorci u Hrvatskoj nisu stvarno prepoznati kao vrijednosti u prostoru i kao mogući pokretači regionalnog i gospodarskog razvoja. Kao da ih se ne shvaća ozbiljno, kao ni sve nas koji desetljećima nastojimo pokrenuti revitalizaciju hrvatskih dvoraca. Istina jest da su hrvatski dvorci imali zlu sudbinu jer im je prekinut život nakon Drugoga svjetskog rata, a doba druge polovice 20. stoljeća nije im bilo skljono. Danas, na početku 21. stoljeća, kao da smo se pomirili s činjenicom da je polovica hrvatskih dvoraca u lošem građevnom stanju, da trećina dvoraca i većih kurija nema nikakvu namjenu, a trećina se koristi na nezadovoljavajući način. Malobrojni su dvorci za koje postoje održive vizije revitalizacije.

UVODNA RIJEČ

Usprkos lošem općem stanju hrvatskih dvoraca – onih u sjevernoj Hrvatskoj (njih 300-tinjak) kao i renesansnih dubrovačkih ljetnikovaca (još stotinjak od nekadašnjih 300-tinjak) – ponosni smo na one malobrojne koji su obnovljeni ili se najavljuje njihova obnova i novi život. I oni obnovljeni, kao i oni napušteni i oronuli, cilj su povremenih posjeta mnogih obitelji, školskih izleta i zanesenjaka. Iako hrvatski dvorci nisu zaboravljeni, ne bismo željeli za njih reći - nekad bilo sad se spominjalo. Dvorci moraju i nadalje živjeti, moramo im omogućiti novi život. Nije dovoljan život dvoraca u knjigama i sjećanjima. Dvorci moraju živjeti danas i ubuduće – ne vraćanjem u prošlost jer je to nemoguće, već na neki drukčiji način primjeren suvremenom dobu. Ne prihvaćamo prešutni stav napuštanja i propadanja dvoraca usprkos formalnoj zaštiti. Zaštita ne smije biti birokratska već aktivna, kreativna i poticajna!

Za revitalizaciju i novi život dvoraca potrebne su kreativne ideje i jasne vizije kojih nema mnogo, prijeko je potrebna državna strategija koja ne postoji, novac kojega nema dovoljno ali se najavljuje mogućnost njegova pribavljanja iz europskih fondova pod uvjetom dobrih razvojnih programa; treba entuzijazma i zanesenosti pojedinaca kojih je svakim danom sve manje zbog brojnih prepreka koje stoje na putu revitalizaciji naših dvoraca. Usprkos svemu tome vjerujemo u novi život hrvatskih dvoraca – ne samo kao kulturnoga dobra već kao pokretača regionalnog i gospodarskog razvoja kraja u kojem se dvorac nalazi i u kojem se osjeća njegova nazočnost i zračenje. Da bi dvorci postali nositelji razvoja moramo ubrzati rješavanje imovinsko-pravnih problema, ponuditi razvojne programe za kreativno upravljanje, poticati ulagače u revitalizaciju dvoraca i njihovih perivoja, omogućiti im prenamjenu pri čemu ona ne smije narušiti građevne i ambijentalne vrijednosti prostora, ali mora omogućiti nove sadržaje. Moramo dvorce uključiti u suvremeni život jer ćemo jedino tako osigurati njihovo očuvanje.

Sudjelujući u europskom Interreg projektu Villas (www.dvorci.hr) upoznali smo se sa stanjem dvoraca, vila, ljetnikovaca i povijesnih zgrada u nekim europskim zemljama. I drugdje postoje problemi, ali nigdje ne propada toliko dvoraca kao u Hrvatskoj u odnosu na njihov ukupan broj. Stoga i ova međunarodna konferencija 2008. godine, koju organiziramo s Europskim udruženjem dvoraca iz Bruxellesa, smatramo nastavkom vrlo uspješnog projekta Villas čije se

djelovanje u Hrvatskoj i nadalje osjeća i nastavlja u nekom drugom obliku. Vjerujemo da će ovogodišnja konferencija pod nazivom Europska iskustva u revitalizaciji dvoraca i povijesnih zgrada, a kao dio dugoročnog projekta Inicijativa hrvatski dvorci znatno pridonijeti dalnjim uspješnim i dugo očekivanim aktivnostima u cilju obnove i revitalizacije hrvatskih dvoraca.

Nastojanja su to i znanstveno-istraživačkog projekta Urbanističko i pejsažno naslijeđe Hrvatske kao dio europoske kulture kojega provodimo na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu s ciljem vrjednovanja i međunarodnog prepoznavanja naših dvoraca, kao i hrvatskoga kulturnog naslijeđa.

Prof.dr.sc. Mladen Obad Šćitaroci

Doc.dr.sc. Bojana Bojanić Obad Šćitaroci

Bežanec

Marija Bistrica, dvorac Hellenbach

CROATIAN CASTLES AND MANORS

DRIVING FORCES OF REGIONAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT

Manors, Croatian manors – the terms may seem romantic and pensive to some; others believe them to be a part of ancient history; many regret the state they are in and insufficient care for them; others again wish to breathe life into them and save them from perishing. Although it seems that we have renounced them, as they continue decaying, manors are still considered a part of our cultural heritage. Castles, manors and villas have a very long tradition in Croatia, a fact evidenced by the existence of over a thousand buildings, most of them found in a poor and ruinous state. They were built for over two millenniums, ever since the Roman period. However, their value and potential of becoming the driving forces of regional and economic development has not been recognized. They are not taken seriously, just as the people who have been trying to initiate the process of revitalisation of Croatian manors over the last few decades are not taken seriously. Manors in Croatia had been quite unfortunate, as their prosperity was ended after the Second World War, while the second half of the twentieth century was not a favourable one.

Today, at the beginning of the twenty-first century we seem to have come to piece with the fact that as many as one half of Croatian manors is found in a very poor condition, that one third of manors and larger curiae is not being used at all, whereas one third is being used inadequately. Sustainable revitalisation ideas exist for very few manors.

Despite the generally poor state of manors in Croatia – in northern Croatia (about 300 of them), as well as of Renaissance villas in Dubrovnik area (about a 100 left out of 300) – we are proud of the few that have been restored or the restoration and revitalisation of which is planned. Restored manors, as well as those abandoned and ruinous are occasionally visited by many families, school children and enthusiasts. Although manors in Croatia have not been forgotten, we would not like to speak of them as of something that existed once upon a time. Manors must continue living, we need to breathe life into them once again.

FOREWORD

The life of manors only in books and in our memories is not enough. Manors must live today and in the future – not by going back to the past, as that is impossible, but a more appropriate modern way has to be found. A silent acceptance of abandonment and decaying of manors despite the existence of formal protection is not an option. This protection must not be purely bureaucratic but active, creative and stimulating!

What is needed for the revitalisation and new life of manors are creative ideas and clear visions, of which there are not many; government strategy that does not exist; money that isn't there, although a possibility exists of receiving it from European funds for well-prepared development programmes; enthusiasm from individuals whose number is decreasing by the day due to numerous obstacles standing in the way of revitalisation of Croatian manors. Despite it all, the faith in the prospect of new life of Croatian manors still exists – not only as a part of cultural heritage, but as driving forces of regional and economic development of the region where the manor is situated and where its presence and aura is felt. In order for manors to become driving forces of development, we need to speed up the resolution of property disputes, offer development programmes for creative management, stimulate investments into revitalisation of manors and their parks, enable their conversion, which must not disturb the values of the structure itself or the ambiance, but provide new contents. Manors must be made a part of modern life, as only this can secure their preservation.

Participating in the Villas project, a part of the EU-funded Interreg programme, we were given insight into the state of castles, manors, villas and historic buildings in some European countries. While other countries are also experiencing problems in this field, nowhere is the number of decaying manors, when compared to their total number, as high as in Croatia. Therefore is the conference organized in cooperation with the Union of European Historic Houses Association from Brussels considered to be a continuation of the very successful Villas project, the effect of which can be felt in Croatia even today and which persists, although in a slightly different form. We believe that the conference European success stories in the revitalisation of castles, manors and historic houses, which is a part of a long-term project Initiative Croatian Castles and

FOREWORD

Manors will contribute significantly to further successful and long anticipated activities aimed at restoring and revitalizing Croatian manors.

These are the efforts of the scientific research programme Urbanistic and landscape heritage of Croatia as a part of European culture, implemented at the Faculty of Architecture of the University of Zagreb, with the goal of valuing and internationally recognizing Croatian manors, as well as Croatian cultural heritage.

Prof.dr.sc. Mladen Obad Šćitaroci

Doc.dr.sc. Bojana Bojanić Obad Šćitaroci

Bračak

Bračak

INICIJATIVA HRVATSKI DVORCI

Dvorci i povjesne zgrade jedinstveni su i neponovljiv resurs pojedinoga područja, te sjedini suju društvene, povjesne i kulturne vrijednosti lokalnih zajednica. U slučaju kad se napuste, ubrzano propadaju i izuzetno ih je teško dovesti u početno stanje.

Polazeći od rezultata i iskustava temeljenih na međunarodnom projektu Villas, stately homes and castles – compatible use, valorisation and creative management (skraćeni naziv Villas) koji se u sklopu programa Interreg, odvijao u vremenu od 2003. do 2006. godine, Arhitektonski fakultet iz Zagreba, tvrtke Aquis d.o.o. i CBBS d.o.o. iz Zagreba uz podršku Europskog udruženja dvoraca i povjesnih zgrada iz Bruxellesa, odlučili su pokrenuti nove programe i aktivnosti na revitalizaciji hrvatskih dvoraca i povjesnih zgrada, s ciljem da ih koriste kao pokretače i oslonac hrvatskog regionalnog razvoja, a sve pod nazivom INICIJATIVA HRVATSKI DVORCI.

Cilj Inicijative jest prepoznati projekte od europskog značenja s razvojnim potencijalom i mogućnostima za razvoj i potporu domaćih i EU sredstava te raznih fondova.

Projekti bi se pripremali i razvijali u suradnji s europskim institucijama, partnerima iz Hrvatske, Europe i država okruženja, a početak programa predstavlja organizacija međunarodne konferencije Europska iskustva u revitalizaciji dvoraca i povjesnih zgrada čiji je cilj da na jednom mjestu okupi sve stakeholders (predstavnike nadležnih ministarstava, domaćih i EU institucija, lokalnu samoupravu i gradove, turističke i gospodarske subjekte i djelatnike, vlasnike dvoraca i njihova udruženja, domaće i strane fondove, financijski i NGO sektor tj. nevladine organizacije, te predstavnike medija) i da se, kroz interakciju izmjene iskustava i znanja, prepozna modeli i mogućnosti revitalizacije hrvatskih dvoraca i povjesnih zgrada utemeljeni na najboljim europskim iskustvima i primjerima.

Dugoročno se od ovog projekta očekuju pozitivni učinci na lokalne zajednice kroz mogućnosti investiranja, promociju dvorca te osmišljavanje gospodarske, turističke i kulturne ponude na nacionalnoj i europskoj razini. Osnovno je polazište projekta da kulturno naslijeđe - očuvano i upravljano na primjereni način - može imati važnu ulogu u prostornom i gospodarskom razvoju pojedinih regija i područja.

Uz nužno zadovoljavanje uvjeta kvalitetne obnove povijesnih građevina nastoji se osmisliti takve namjene koje će biti samoodržive u gospodarskom i ekonomskom smislu. Dvorac se, sa svojim pripadajućim sklopom, promatra kao pokretač gospodarskog razvoja prostora u kojem se osjeća njegovo zračenje.

Svi ljubitelji i štovatelji hrvatske nacionalne kulturne baštine dobrodošli su u podršci osnovne ideje Inicijative – očuvanje dvorca kao kulturnoga naslijeđa Lijepe naše, te se u tom duhu pozivaju da razvijaju svoje samostalne projekte ili se priključe postojećima kojima bismo omogućili revitalizaciju nepokretne kulturne baštine Republike Hrvatske i na taj način omogućili dostoјno naslijeđe generacijama koje dolaze.

S poštovanjem,

Arhitektonski fakultet

Sveučilišta u Zagrebu

Prof.dr.sc.

Mladen Obad Šćitaroci

Aquis d.o.o.

Davor Komerički, CEO

CBBS d.o.o.

Berislav Čižmek, CEO

INITITIIVE CROATIAN CASTLES AND MANORS

Castles, manors and historic houses represent a unique resource of a specific region, uniting social, historic and cultural values of local communities. When abandoned, they decay rapidly and their restoration requires extensive efforts.

Taking as their starting point the results and the experience from the Villas project, stately homes and castles – compatible use, valorisation and creative management (short name Villas), an international project running from 2003 to 2006 within the EU-funded Interreg programme, the Faculty of Architecture of the University of Zagreb, in cooperation with Aquis Ltd. and CBBS Ltd., Zagreb, and with the support from the Union of European Historic Houses Association, Brussels, have decided to launch new programmes and activities aimed at the revitalisation of castles, manors and historic houses in Croatia, with the goal of making them the driving force and backbone of Croatian regional development, under the name INITIATIVE CROATIAN CASTLES AND MANORS.

The aim of the Initiative is to identify projects that are of European importance, with development potential and possibility to receive funding from the EU and the Republic of Croatia.

The projects shall be prepared and developed in cooperation with various European institutions, as well as with partners from Croatia, Europe and the neighbouring countries. The beginning of the programme is marked by an international conference European success stories in the revitalisation of castles, manors and historic houses. The aim of the conference is to gather all stakeholders under one roof (representatives of competent ministries, Croatian and European institutions, local governments and towns, businesses and tourism representatives, manor owners and their associations, Croatian and foreign funds, representatives from the finance sector, NGOs and representatives of

INITIATIVE CROATIAN CASTLES AND MANORS

the media), with the purpose of identifying models and options for the revitalisation of castles, manors and historic houses in Croatia based on some of the best European success stories and examples, through exchange of experience and knowledge.

In the long term, the project is expected to have positive effects on local communities through investment possibilities, promotion of castles and manors and development of economic, cultural and tourism offers on Croatian and European level. The starting point of the project is the idea that cultural heritage, when preserved and managed in an appropriate way, can have a significant role in regional and economic development of particular regions and areas.

In addition to meeting requirements of quality restoration of historic buildings, the aim is to create economically sustainable purposes. A manor with accompanying facilities is considered to be the driving force of economic development of the region in which its aura is felt.

All enthusiasts and admirers of Croatian national cultural heritage are welcome to support the basic idea of the Initiative – preserving castles and manors as a part of cultural heritage of the Republic of Croatia. They are all invited to develop own projects or join the existing ones, in order to start the revitalisation of immobile cultural heritage of the Republic of Croatia, thus leaving the coming generations a worthy legacy.

Kind regards,

Faculty of Architecture

University of Zagreb

Prof.dr.sc.

Mladen Obad Šćitaroci

Aquis d.o.o.

Davor Komerčki, CEO

CBBS d.o.o.

Berislav Čižmek, CEO

Uvod u EUROPSKO UDRUŽENJE DVORACA I POVIJESNIH ZGRADA - UEHHA

Ghislain d'URSEL,
Predsjednik UEHHA

Europsko udruženje dvoraca i povijesnih zgrada (UEHHA) krovna je organizacija posvećena očuvanju europske umjetničke i arhitektonske baštine – privatnih povijesnih zgrada, njihovih sadržaja, vrtova, parkova i posjeda koji predstavljaju gotovo 35% „prijavljene“ baštine Europe. Čini ga 17 nacionalnih udruženja od Lisabona do Stockholma te od Pariza do Praga.

Zaštita i očuvanje privatnih posjeda, uključujući i povijesne zgrade i perivoje, važan je dio europske kulturne baštine. Stoga Europsko udruženje dvoraca i povijesnih zgrada surađuje s vlasnicima širom Europe kako bi se prepoznali zajednički problemi te razvila učinkovita rješenja.

Ciljevi Europskog udruženja dvoraca i povijesnih zgrada su sljedeći:

- osigurati kontinuitet privatnih povijesnih zgrada, njihovih sadržaja, vrtova, perivoja i posjeda kao živih organizama;
- promicati europsku suradnju u očuvanju povijesnih zgrada i perivoja;
- omogućiti povezivanje i potporu nacionalnim udruženjima povijesnih zgrada;
- promicati zanimanje za povijesne, estetske, obrazovne i prirodne aspekte povijesnih zgrada i perivoja;
- gdje je moguće, potaknuti širenje i unaprjeđenje postojećih povijesnih zgrada, vrtova, perivoja i posjeda kako bi se društvu kao cjelini omogućilo uživanje u njihovoј privlačnosti i ljepoti;
- poticanje nacionalnih vlada na pružanje potpore u postizanju ovih ciljeva, primjerice kroz javno i privatno vlasništvo.

Glavne aktivnosti Europskog udruženja dvoraca i povijesnih zgrada:

- promicanje europske suradnje u očuvanju privatnih posjeda kroz javno i privatno vlasništvo s drugim institucijama i organizacijama, kao što su Vijeće Europe, Europska komisija i udruženje Europa Nostra;
- pružanje informacija članicama o zaštiti okoliša te financijskim i pravnim aspektima povijesnih zgrada i posjeda;
- kontaktiranje s europskim institucijama i nacionalnim vladama u svrhu pružanja potpore i razvijanja mjera za zaštitu arhitektonske i prirodne baštine, primjerice kroz sufinanciranje projekata kao što su Fine Garden Programme (koji sufinancira nizozemska vlast) i Building Care Programme (koji sufinancira Europska komisija).

Da bi se dostigli navedeni ciljevi, Europsko udruženje vlasnika zemljišnih posjeda i Europsko udruženje dvoraca i povijesnih zgrada:

- prikuplja, uspoređuje i daje na raspolaganje informacije i podatke članicama o oporezivanju te financijskim i pravnim aspektima povijesnih zgrada i posjeda;
- pomaže Europskoj uniji i Vijeću Europe u razvoju politike i prakse vezane uz arhitektonsku i prirodnu privatnu baštinu, primjerice kroz projekte koje subvencioniraju europski izvori;

- udruženjima-članovima stavlja na raspolaganje informacije za usporedbu kako bi uvjerili svoje vlade da usvoje konstruktivne pristupe po uzoru na uvjete i propise koji postoje u drugim zemljama;
- djeluje kao zagovornik očuvanja i konzervacije;
- nudi izvore informacija o estetskim i tehničkim aspektima očuvanja povijesnih zgrada;
- pomaže udruženjima-članovima u njihovim istraživačkim projektima;
- pruža informacije i savjete o kulturnom turizmu vezanom uz povijesne zgrade.

Europsko udruženje vlasnika zemljišnih posjeda ELO i Europsko udruženje dvoraca i povijesnih zgrada priznati su od strane Europske komisije i Vijeća Europe kao konzultanti. Sudjeluju na međunarodnim konferencijama i forumima stavljajući na raspolaganje svoja bogata multinacionalna znanja. Na nacionalnoj razini postigli su znatan uspjeh u ostvarivanju svojih ciljeva.

Njihovi su napori ostvarili razvidni napredak u sveobuhvatnoj promjeni poreznih zakona koji se odnose na pitanja vlasništva nad kulturnom baštinom. Međutim, potrebno je nastaviti ova nastojanja.

Kontakt:

Europsko udruženje dvoraca i povijesnih zgrada - UEHHA

Rue de Trèves 67

B 1040 Bruxelles

BELGIJA

tel. +32 2234 3000

fax: +32 2234 30009

e-mail: dg@uehha.org

[www.uehha.org](http://www_uehha.org)

Sv. Križ Začretje

Gornja Stubica, dvorac Oršić

Introduction to THE UNION OF EUROPEAN HISTORIC HOUSES ASSOCIATIONS - UEHHA

The Union of European Historic Houses Associations (UEHHA) is an umbrella organization dedicated to the conservation of Europe's great artistic and architectural heritage - its private historic houses, their contents, gardens, parklands and estates which represent about 35% of Europe's "listed" heritage. Its membership is composed of 17 national federations from Lisbon to Stockholm and from Paris to Prague.

The protection and conservation of private properties, including historic buildings and gardens, is an important part of Europe's cultural heritage. For this purpose, UEHHA works closely with owners throughout Europe to identify common problems and develop effective solutions.

The objectives of UEHHA are:

- to ensure the continuity, as living entities, of private historic houses, their contents, gardens, parklands and estates;
- to promote European cooperation in the conservation of historic houses and gardens;
- to provide a forum and support for national historic house associations;
- to promote interest in the historical, aesthetic, educational and environmental aspects of historic houses and gardens;
- to promote, where practicable, the extension and improvement of current historic houses, parks, gardens and estates to enable society as a whole to enjoy their attractions and beauty.
- to encourage national governments to provide support in achieving these objectives e.g. through public and private partnerships.

Main activities at UEHHA:

- promotion of European co-operation in the conservation of private properties through public and private partnerships with other institutions and organisations such as the Council of Europe, the European Commission and Europa Nostra.
- dissemination of information to members on environmental, financial and legal aspects of historic houses and their estates.
- contact with European institutions and national governments to provide support and develop policies for the protection of architectural and environmental private heritage, e.g. through co-financed projects such as: "Fine Garden Programme" (co-financed by the Dutch Government), and the "Building Care Programme" (co-financed by the European Commission).

To achieve its objectives, the ELO-UEHHA:

- collects, collates and disseminates information and data to members on taxation and financial and legal aspects of historic houses and their estates;
- assists the European Union and the Council of Europe in their development of policy and practice concerning architectural and environmental private heritage, e.g. through projects subsidized from European sources;
- provides member associations with comparative information to enable them to persuade national governments to adopt constructive approaches in light of conditions and regulations existing elsewhere;
- acts as an advocate of conservation;
- provides sources of information on aesthetic and technical aspects of conservation of historic houses;
- assists member associations in their research projects;
- provides information and advice on cultural tourism relating to historic houses.

The ELO-UEHHA is recognised by the European Commission and Council of Europe as a consultant. It takes part in international conferences and forums, offering its extensive, multi-national knowledge.

At national level, it has achieved substantial success in attaining its objectives.

In particular, its persuasiveness has resulted in progress towards the comprehensive revision of fiscal laws affecting heritage property. However the need to maintain these efforts continues.

Contact:

Union of European Historic Houses Associations – UEHHA

Rue de Trèves 67

B 1040 Brussels

BELGIUM

tel. +32 2234 3000

fax: +32 2234 30009

e-mail: dg@uehha.org

www.uehha.org

Opeka

Opeka

Program

- 8.30 – 9.00 Prijava sudionika
9.00 – 9.15 Otvaranje konferencije i pozdravni govor
9.15 – 9.40 **Europska iskustva u revitalizaciji dvoraca i povijesnih zgrada**
Ghislain d'Ursel, predsjednik Europskog udruženja dvoraca i povijesnih zgrada, Bruxelles
9.40 – 10.05 **Stanje dvoraca u Hrvatskoj**
prof.dr.sc. Mladen Obad Šćitaroci i doc.dr.sc. Bojana Bojanić Obad Šćitaroci,
Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
10.05 – 10.15 Kratka rasprava - pitanja i odgovori
10.15 – 10.30 Stanka
10.30 – 11.15 **Europska iskustva**
Mađarska – Margit Batthyány-Schmidt, Derry Márta
Danska – Frants Frandsen
Estonija – Imre Sooäär
11.15 – 12.00 **Hrvatska iskustva**
Zagorska razvojna agencija (ZARA) – Ines Gašparlin,
zamjenica direktora
Golubovec u Donjoj Stubici – Davor Vlajčević,
Vilinske poljane d.o.o.
Varaždinska županija – Ivana Peškan, konzervatorica,
Konzervatorski odjel u Varaždinu
12.00 – 12.30 **Revitalizacija dvoraca i povijesnih zgrada – mogući modeli financiranja**
Europska iskustva
Emanuelle Mikosz – Europsko udruženje vlasnika zemljишnih posjeda (ELO), Bruxelles
Hrvatska iskustva
12.30 – 12.45 Kratka rasprava - pitanja i odgovori
12.45 – 14.00 Završetak konferencije i cocktail

Miljana

Veliki Tabor

Programme

8.30 – 9.00 am	Registration
9.00 – 9.15 am	Opening ceremony and welcoming speeches
9.15 – 9.40 am	European success stories in revitalisation of castles, manors and historic houses Ghislain d'Ursel, President of the Union of European Historic Houses Association, Brussels
9.40 – 10.05 am	State of castles and manors in Croatia prof.dr.sc. Mladen Obad Šćitaroci and doc.dr. Bojana Bojanović Obad Šćitaroci, Faculty of Architecture of the University of Zagreb
10.05 – 10.15 am	Short discussion – questions and answers
10.15 – 10.30 am	Coffee break
10.30 – 11.15 am	European success stories Hungary - Margit Batthyány-Schmidt, Derry Márta Denmark - Frants Frandsen Estonia - Imre Sooäär
11.15 – 12.00 am	Croatian experiences Zagorje Development Agency (ZARA) - Ines Gašparlin, Deputy Director Golubovec Manor in Donja Stubica – Davor Vlajčević, Vilinske poljane d.o.o. Varaždin County – Ivana Peškan, conservator, Conservation Department of Ministry of Culture in Varaždin
12.00 – 12.30 pm	Revitalisation of castles, manors and historic houses – potential financing models European experiences Emanuelle Mikosz, European Landowner's Organisation (ELO), Brussels
12.30 – 12.45 pm	Croatian experiences Short discussion – questions and answers
12.45 – 14.00 pm	Conference closing and cocktail

POSEBNI PROGRAM / EXTRA PROGRAMME

Posebni program / Extra programme

12.45 – 13.15 pm Konferencija za novinare / Press Conference

Službeni jezik / Official language

Engleski i hrvatski (simultani prijevod osiguran)
/ English and Croatian (interpreters provided)

Program je podložan promjenama / Programme is subject to change

Govornici i prezentacije / Speakers and presentations

Prof.dr.sc. Mladen Obad Šćitaroci i doc.dr.sc. Bojana Bojanić Obad Šćitaroci, Hrvatska / Croatia

Kao autori desetak knjiga o hrvatskim dvorcima i perivojima, kao arhitekti-urbanisti i pejsažisti te kao dugogodišnji istraživači kulturnog naslijeđa, Bojana i Mladen Šćitaroci predstavit će stanje dvoraca u Hrvatskoj. U svojem izlaganju ističu tisućljetnu tradiciju dvoraca u Hrvatskoj, uspješne primjere obnove i današnje pretežito loše stanje dvoraca, kao i razloge takvoga stanja i moguće putova rješavanja problema.

www.scitaroci.hr

Authors of a dozen or so books on Croatian castles and manors and their gardens and parks, architects-town planners, landscape architects and cultural heritage researchers of many years, Ms Bojana Šćitaroci and Mr Mladen Šćitaroci will give a presentation on the state of castles and manors in Croatia. The presentation concentrates on the one thousand-year-long tradition of castles and manors in Croatia, restoration success stories and mostly poor state of castles and manors today, as well as on reasons for such state and possible solutions to the problem.

www.scitaroci.hr

Margit Batthyány-Schmidt, Mađarska / Hungary

Obitelj Batthyány jedna je od značajnih obitelji u povijesti Mađarske, a gđa. Margit Batthyány-Schmidt ima zavidno iskustvo u upravljanju posjedima te njihovoj obnovi i restauraciji. Tema prezentacije gđe. Batthyány-Schmidt je situacija dvoraca u Mađarskoj s posebnim osvrtom na tri dvorca.

The Batthyány family is a very important historic family in Hungary and Margit Batthyány-Schmidt has a long experience in managing estates and dealing with their restoration. She will be presenting the case of three castles in Hungary.

Frants Frandsen, Danska / Denmark

Kao arhitekt-konzervator Frants Frandsen posvećuje se projektima koji se bave zaštitom povijesnih građevina i gradova, a kao autor objavljuje tekstove u arhitektonskim časopisima i knjigama. U svojoj prezentaciji osvrnuti će se na dvorac Norre Vosborg čije je očuvanje, konzervacija i preobrazba povijesnog lokaliteta u regionalni kulturni centar nedavno uspješno završeno nakon četiri godine vrlo napornog i složenog rada.

As an architect specialized in restoration and conservation, Mr Frants Frandsen is devoted to projects concerning protection of historic houses and towns. He is the author of numerous texts published in magazines and books on architecture. In his presentation Mr Frandsen will concentrate on the Norre Vosborg Manor, where preservation in combination with conservation and transformation of the historic site into a regional cultural centre has recently successfully ended after four years of great complexity and hard labour.

Imre Sooäär, Estonija / Estonia

Gospodin Imre Sooäär je predsjednik estonskog Udruženja dvoraca i povijesnih zgrada i uspješan poduzetnik. Vodi dvorac Padaste, smješten na otoku Muhu. Dvorac je obnovljen i pretvoren u luksuzni hotel s pet zvjezdica (hotel je dio lanca Mali luksuzni hoteli svijeta).

Imre Sooäär is the head of the Estonian Historic Houses Association and a successful entrepreneur. He is running the Padaste Manor House, located on the Island of Muhu, which has been renovated and turned into a luxurious 5* hotel (the hotel is listed as a luxury small hotels of the world).

Ines Gašparlin, zamjenica direktora, Zagorska razvojna agencija (ZARA), Hrvatska / Ines Gašparlin, Deputy Director, Zagorje Development Agency, Croatia

Ines Gašparlin predstaviti će Zagorsku razvojnu agenciju (ZARA) koja aktivno sudjeluje u svim gospodarskim aspektima Krapinsko-zagorske županije, pružajući smjernice daljnog razvoja u skladu s regionalnim i nacionalnim prioritetima te ih usklađuje sa širim ciljevima Europske unije. Svoje aktivnosti ZARA provodi kroz projekte sufinancirane od strane EU, kako bi se na lokalnom i regionalnom području stvorila destinacija poželjna za život i rad.

Ms Ines Gašparlin will present Zagorje Development Agency (ZARA), an active participant in all economic aspects of Krapina-Zagorje County, providing guidelines to further development in accordance with national and regional priorities, harmonizing them with wider objectives of the European Union. The activities of Zagorje Development Agency (ZARA) are implemented through projects co-financed by the EU, with the goal of creating an eligible destination for living and working on the local and regional level.

Davor Vlajčević, Dvorac Golubovec u Donjoj Stubici, Hrvatska / Golubovec Manor, Donja Stubica, Croatia

Kao vlasnik barokno-klasicističkog dvorca Golubovec u Donjoj Stubici s pripadajućim perivojem i Vilinskim poljanama, Davor Vlajčević predstaviti će zamisao revitalizacije nekadašnjeg plemićkog posjeda Golubovec u kulturno-turistički i rekreacijsko-športski centar s konjušnicama. U dvoru ukupne površine 1960 m² planira se muzejsko izložbena, kulturna i ugostiteljsko-turistička namjena. Golubovec je zamišljen kao jedan od nekoliko većih turističko-gospodarskih projekata stubičkoga kraja, sjeverno od Zagreba.

As the owner of the baroque-classicistic Golubovec Manor in Donja Stubica, with its park and Fairy lea, Mr Vlajčević will present the idea of revitalisation of the Golubovec Manor, once home to a noble family, and its transformation into a cultural, touristic, sports and recreation centre with stables.

Maruševac

Golubovec, Donja Stubica

The 1960 m² manor would thus be used a museum and exhibition area, as well as cultural, gastronomy and tourist site. Golubovec is one of the large touristic-economic projects of the Stubica area, situated north of Zagreb.

Ivana Peškan, konzervatorica-pov.umjetnosti, Konzervatorski odjel u Varaždinu, Hrvatska / Curator-art historian, Conservation Department in Varaždin, Croatia

Kao diplomirani povjesničar umjetnosti radi kao konzervator za nepokretna kulturna dobra u Konzervatorskom odjelu u Varaždinu. U prezentaciji će pokazati stanje dvoraca i kurija u varaždinskoj županiji, istaknuti nekoliko primjera obnove i revitalizacije dvoraca u Varaždinskoj županiji, prilagođavanje dvoraca novim funkcijama te iskustva u suradnji između investitora i službe zaštite.

As art historian, Ms Peškan works as a curator for immobile cultural heritage at the Conservation Department in Varaždin, Croatia. In her presentation, Mrs Peškan will present the state of castles, manors and curiae in Varaždin County with special attention to a few examples of restoration and revitalization of castles and manors in Varaždin County, adjusting manors to their new functions and experiences in cooperation between investors and conservation department.

Emanuelle Mikosz, Europsko udruženje vlasnika zemljишnih posjeda (ELO), Belgija / European Landowner's Organisation (ELO), Belgium

Tema prezentacije gđe. Mikosz su europska iskustva u načinima financiranja projekata revitalizacije dvoraca i povijesnih zgrada.

Ms Mikosz will present European experiences in financing of the revitalisation of castles, manors and historic houses.

Prezentacije se mogu pogledati te preuzeti sa sljedeće internet adrese / Presentations can be overviewed and downloaded at www.dvrci.hr

Bilješke / Notes

BILJEŠKE / NOTES

BILJEŠKE / NOTES

BILJEŠKE / NOTES

Kontakti / Contacts

Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu,
Kačićeva 26, HR-10000 Zagreb, www.arhitekt.hr
Prof.dr.sc. Mladen Obad Šćitaroci, www.scitaroci.hr

Aquis d.o.o.
Sv. Mateja 90A, HR-10000 Zagreb, www.5group.eu
Davor Komerički, davor.komericki@aqvis.hr

CBBS Management Consulting & Business Building Company
Kozarčaninova 2, HR-10000 Zagreb
Berislav Čižmek, cbbs@email.t-com.hr

Pokrovitelji / Patrons

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva Republike Hrvatske
/ Ministry of Regional Development, Forestry and Water Management of the Republic of Croatia
Ministarstvo turizma Republike Hrvatske / Ministry of Tourism of the Republic of Croatia
Fond za regionalni razvoj Republike Hrvatske / Regional Development Fund of the Republic of Croatia
Krapinsko-zagorska županija / Krapina-Zagorje County
Varaždinska županija / Varaždin County

Organizatori / Organizers

Suorganizator / Coorganizer

The Union of European Historic Houses Association - Brussels

Partneri / Partners

Medijski pokriva / Media sponsor

Sponzor / Sponsors

Konferencija je dio programa 5. Europski dan poduzetnika u Republici Hrvatskoj EDE 2008 CROATIA,
organizator UMIS – SMEA, Zagreb

Conference is the part of the 5th European Day of the Entrepreneur in Croatia EDE 2008 CROATIA,
organized by UMIS-SMEA, Zagreb

KREATIVNO UPRAVLJANJE TRŽIŠNIM KOMUNIKACIJAMA

SV. MATEJA 90A, 10000 ZAGREB, CROATIA
TEL:+385 (0) 1 6329 830, FAX:+385 (0) 1 6329 839
WWW.5GROUP.EU

